

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Ιουλίου 2018

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Λετονίας για το 2018 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Λετονίας για το 2018

(2018/C 320/13)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 22 Νοεμβρίου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2018 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Έλαβε δεόντως υπόψη της τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 22 Μαρτίου 2018. Στις 22 Νοεμβρίου 2017, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Λετονία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπειριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 22 Μαρτίου 2018. Στις 14 Μαΐου 2018 το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ⁽³⁾ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ»).
- (2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η Λετονία θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις, ιδίως δε στις συστάσεις 1 και 2.
- (3) Η έκθεση χώρας του 2018 για τη Λετονία δημοσιεύθηκε στις 7 Μαρτίου 2018. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Λετονίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 11 Ιουλίου 2017 ⁽⁴⁾, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις ανά χώρα που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Λετονίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (4) Στις 11 Απριλίου 2018 η Λετονία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2018 και στις 16 Απριλίου 2018 το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2018. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

⁽³⁾ ΕΕ C 179 της 25.5.2018, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 261 της 9.8.2017, σ. 1.

- (5) Οι σχετικές συστάσεις ανά χώρα ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το πώς θα μπορούσε να κάνει χρήση της διάταξης αυτής σε κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με την υγιή οικονομική διακυβέρνηση.
- (6) Η Λετονία υπόκειται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2018, η κυβέρνηση σχεδιάζει επιδείνωση του ονομαστικού ισοζυγίου από έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ το 2017 σε έλλειμμα 0,9 % του ΑΕΠ το 2018 και το 2019 και στη συνέχεια βελτίωση σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2020 και το 2021. Η πορεία αυτή αναμένεται να είναι συνεπής προς τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο για διαρθρωτικό έλλειμμα ύψους 1 % του ΑΕΠ και τις επιτρεπόμενες αποκλίσεις βάσει της μεταρρύθμισης των συντάξεων και της ρήτρας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Το εκ νέου υπολογισθέν⁽²⁾ έλλειμμα του διαρθρωτικού ισοζυγίου εκτιμάται ότι θα αυξηθεί από -1,2 % του ΑΕΠ το 2017 σε -1,7 % του ΑΕΠ το 2018 και ότι στη συνέχεια θα μειωθεί στο -1,5 % του ΑΕΠ το 2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2018, ο δείκτης του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί από 40,1 % του ΑΕΠ το 2017 σε 36 % του ΑΕΠ μέχρι το 2021. Οι προβλέψεις για την αύξηση του ΑΕΠ του προγράμματος σταθερότητας του 2018 φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για το 2018 και ευλογοφανείς για το 2019, σε σύγκριση με τις προβλέψεις της Επιτροπής. Οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τη δημοσιονομική κατάσταση παραμένουν, λόγω της αισιόδοξης πρόβλεψης για την απόδοση των μέτρων βελτίωσης της φορολογικής συμμόρφωσης.
- (7) Στις 11 Ιουλίου 2017 το Συμβούλιο συνέστησε στη Λετονία να εκπληρώσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό της στόχο για το 2018 λαμβάνοντας υπόψη τα περιθώρια που συνδέονται με την υλοποίηση της συστημικής μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τις οποίες έχει χορηγηθεί προσωρινή απόκλιση. Τούτο συνάδει με μέγιστο ονομαστικό ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών⁽³⁾ ύψους 6,0 % το 2018, που αντιστοιχεί σε επιτρεπόμενη επιδείνωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά 0,3 % του ΑΕΠ. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2018, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2018. Ωστόσο, λόγω του καλύτερου από το αναμενόμενο αποτελέσματος για το 2017, ο κίνδυνος αυτός μπορεί να είναι χαμηλότερος το 2018. Ταυτόχρονα, το εργαλείο ευλογοφάνειας με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2018 δείχνει ότι υπάρχει υψηλός βαθμός αβεβαιότητας που περιβάλλει την εκτίμηση του κενού παραγωγής για τη Λετονία βάσει της κοινής μεθοδολογίας. Εάν επιβεβαιωθούν, τα στοιχεία αυτά θα ληφθούν υπόψη στην εκ των υστέρων αξιολόγηση για το 2018, την άνοιξη του 2019.
- (8) Το 2019 η Λετονία θα πρέπει να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο της, λαμβάνοντας υπόψη το προσωρινό περιθώριο που συνδέεται με την υλοποίηση της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης το οποίο εγκρίθηκε για την περίοδο 2017-2019. Τούτο συνάδει με μέγιστο ονομαστικό ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών ύψους 4,3 % το 2019, που αντιστοιχεί σε απαιτούμενη βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά 0,4 % του ΑΕΠ. Με βάση τις προβλέψεις της Επιτροπής (άνοιξη 2018), υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την απαίτηση αυτή τόσο το 2019 όσο και το σύνολο της διετίας 2018 και 2019. Γενικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα από το 2018 προς συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (9) Η εισοδηματική ανισότητα στη Λετονία είναι υψηλή. Ο λόγος του εισοδήματος του πλουσιότερου 20 % των νοικοκυριών προς το εισόδημα του φτωχότερου 20 % ήταν 6,3 το 2017, από τους υψηλότερους στην Ένωση, καθώς η αναδιανομή του εισοδήματος μέσω του συστήματος φορολογίας-παροχών είναι χαμηλότερη. Το φορολογικό σύστημα της Λετονίας έχει αναδιοργανωθεί και η προοδευτικότητα του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων έχει ενισχυθεί· ωστόσο, η φορολογική επιβάρυνση για τους χαμηλόμισθους εξακολουθεί να είναι υψηλή και αποθαρρύνει την επίσημη απασχόληση. Η φορολογική μεταρρύθμιση είναι περιορισμένη σε ό,τι αφορά τη μετατόπιση της φορολογίας προς πηγές λιγότερο επιζήμιες για την ανάπτυξη και την επίτευξη του διακηρυγμένου στόχου πολιτικής ο οποίος συνίσταται στην αύξηση του μεριδίου των φορολογικών εσόδων στο ΑΕΠ. Το χαμηλό μερίδιο των φορολογικών εσόδων στο ΑΕΠ περιορίζει τους πόρους για τη βιώσιμη παροχή δημόσιων υπηρεσιών και κοινωνικής ένταξης. Οι δυνατότητες εσόδων από τη φορολόγηση ακινήτων και κεφαλαίου δεν αξιοποιούνται επαρκώς σε σχέση με άλλες χώρες της Ένωσης. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, η φορολογική συμμόρφωση εξακολουθεί να συνιστά σοβαρή πρόκληση.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(2) Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζόμενων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίσθηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

(3) Οι καθαρές πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από εννοιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στη χρηματοδότηση των παροχών ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος οχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε διάστημα τετραετίας. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές διά νόμου. Έκτακτα μέτρα από πλευράς τόσο εσόδων όσο και δαπανών συμψηφίζονται.

- (10) Οι αδυναμίες στο δίκτυ κοινωνικής ασφάλειας αντικατοπτρίζονται στο υψηλό ποσοστό ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού και υποδηλώνουν την ύπαρξη προκλήσεων όσον αφορά το ελάχιστο εισόδημα, τις συντάξεις και την ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Τα ποσοστά φτώχειας μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων έχουν αυξηθεί κατά τα τελευταία έτη και είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση. Η μεταρρύθμιση σχετικά με το ελάχιστο εισόδημα, που εξαγγέλθηκε το 2014, δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά τα φτωχότερα νοικοκυριά. Η επάρκεια των παροχών κοινωνικής πρόνοιας αυξήθηκε απλώς ελαφρώς και εξακολουθεί να είναι χαμηλή. Οι ελάχιστες συντάξεις γήρατος δεν έχουν αυξηθεί από το 2006. Το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρή στέρηση στέγασης είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση ενώ η κοινωνική στέγη σπανίζει.
- (11) Η αγορά εργασίας συρρικνώνεται λόγω των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων και της μετανάστευσης. Ενώ η αύξηση της απασχόλησης περιορίζεται λόγω της μείωσης της προσφοράς εργατικού δυναμικού, οι ευκαιρίες απασχόλησης ποικίλλουν ανάλογα με την περιφέρεια και το επίπεδο δεξιοτήτων. Η μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο την ευθυγράμμιση της εκπαίδευσης με τις σύγχρονες απαιτήσεις δεξιοτήτων, έχει σημειώσει πρόοδο. Ωστόσο, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την πλήρη εφαρμογή της μεταρρύθμισης και την αύξηση της συμμετοχής τόσο για την αρχική όσο και για τη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Έχει ξεκινήσει η εφαρμογή της νέας προσέγγισης μάθησης στον χώρο εργασίας, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των επιχειρήσεων. Ωστόσο, λίγοι σπουδαστές είναι εγγεγραμμένοι στο σύστημα αυτό. Η συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση έχει αυξηθεί απλώς ελαφρώς ενώ η συμμετοχή των ανέργων σε ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας είναι χαμηλότερη απ' ό,τι στα περισσότερα κράτη μέλη. Τούτο αποτελεί πηγή ανησυχίας, δεδομένης της υψηλής ανεργίας μεταξύ των ανειδίκευτων. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, η ενίσχυση της ικανότητας των κοινωνικών εταίρων είναι σημαντική για την ενίσχυση της συμμετοχής τους.
- (12) Στο σύστημα υγείας συντελούνται μεταρρυθμίσεις. Η αύξηση της χρηματοδότησης για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αναμένεται να αποτελέσει απάντηση σε ορισμένους περιορισμούς πρόσβασης που συνδέονται με τα ετήσια όρια παροχών και τους μεγάλους χρόνους αναμονής. Ωστόσο, η δημόσια χρηματοδότηση για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλότερη από τον μέσον όρο της Ένωσης και δεν έχουν ακόμη ληφθεί μέτρα αύξησης της αποδοτικότητας, συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης, εξορθολογισμού του νοσοκομειακού τομέα, ενίσχυσης της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και στοχευμένης διαχείρισης της ποιότητας. Τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας είναι σχετικά πενιχρά και η έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους, εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας. Οι υψηλές άμεσες πληρωμές από τους ασθενείς και η κατανόμη των υπηρεσιών υγείας σε δύο κατηγορίες («πλήρεις» και «ελάχιστες») κινδυνεύουν να περιορίσουν την πρόσβαση για ορισμένες ομάδες και να οδηγήσουν σε βλαβερές συνέπειες για την υγεία.
- (13) Οι αδυναμίες στην ποιότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων και η χαμηλή αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης είναι επίζητες για το επιχειρηματικό περιβάλλον. Το 2017 η κυβέρνηση ενέκρινε φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για μεγαλύτερη ευελιξία και περισσότερο επαγγελματισμό στον δημόσιο τομέα, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας μέσω μειώσεων του προσωπικού και κεντρικής διαχείρισης των λειτουργιών υποστήριξης, ενισχύοντας τις πληρωμές βάσει επιδόσεων και αυξάνοντας τη διαφάνεια. Το σχέδιο αυτό, ωστόσο, περιορίζεται στην κεντρική διοίκηση, μολονότι σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας θα μπορούσε επίσης να επιτευχθεί σε επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι κρατικές επιχειρήσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν μεγάλο μερίδιο της οικονομίας, συντονίζονται σε επίπεδο κυβέρνησης. Ενώ οι εταιρείες που ανήκουν στην κεντρική κυβέρνηση υπόκεινται σε κεντρικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης, οι λιμένες και οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε δήμους παραμένουν εκτός του εν λόγω μηχανισμού.
- (14) Η διαφθορά εξακολουθεί να υπονομεύει το επιχειρηματικό περιβάλλον της Λετονίας, ενώ η πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων εξακολουθεί να είναι άκαμπτη και τυπολατρική. Η καθυστέρηση στην εκπόνηση νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος είναι επίζητη για την υποχρέωση λογοδοσίας και την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης. Η ρύθμιση της διαδικασίας αφερεγγυότητας έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, περιορίζοντας τις δυνατότητες καταχρήσεων. Ωστόσο το Δικαστικό Συμβούλιο ενθάρρυνε τη διερεύνηση κατηγοριών για καταχρήσεις του συστήματος αφερεγγυότητας κατά το παρελθόν, με την επανεξέταση ορισμένων υποθέσεων. Το Δικαστικό Συμβούλιο συνέστησε τη βελτίωση της αξιολόγησης των επαγγελματικών προσόντων των δικαστών και την επανεξέταση των προβλεπόμενων πειθαρχικών μέτρων.
- (15) Οι λετονικές τράπεζες που εξυπηρετούν πελάτες που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι, είναι εκτεθειμένες σε υψηλό κίνδυνο εμπλοκής σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Τούτο δημιουργεί προκλήσεις για την ακεραιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, μπορεί να βλάψει τη φήμη του αλλά και να επηρεάσει αρνητικά τις επενδύσεις και την οικονομική ανάπτυξη. Πρόσφατα ενισχύθηκε το πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες: θα απαιτηθούν συνεχείς προσπάθειες για να επιτευχθεί βιώσιμη βελτίωση. Η Λετονία θέσπισε πρόσφατα νόμο που αποσκοπεί στον σημαντικό περιορισμό της έκθεσης του λετονικού χρηματοπιστωτικού τομέα σε κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Τα βασικά στοιχεία είναι η ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιβολής του νόμου και ο περιορισμός των συναλλαγών με εικονικές επιχειρήσεις. Οι συνέπειες του νόμου, καθώς και η αποτελεσματικότητά του, θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης.
- (16) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2018, η Επιτροπή πρόβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Λετονίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2018 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2018, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2018, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Λετονία κατά τα προηγούμενα έτη. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάρειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Λετονία, αλλά και το

βαθμό συμμόρφωσής τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

- (17) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2018 και η γνώμη του ⁽¹⁾ αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Λετονία να λάβει μέτρα το 2018 και το 2019 προκειμένου:

1. Να εκπληρώσει τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο το 2019, λαμβάνοντας υπόψη τα περιθώρια που συνδέονται με την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τις οποίες έχει χορηγηθεί προσωρινή απόκλιση. Να μειώσει τη φορολόγηση των χαμηλών εισοδημάτων, μετατοπίζοντας τη φορολόγηση σε άλλες πηγές, ιδίως κεφάλαιο και ακίνητα, και βελτιώνοντας τη φορολογική συμμόρφωση.
2. Να βελτιώσει την επάρκεια των παροχών ελάχιστου εισοδήματος, των κατώτατων συντάξεων γήρατος και της εισοδηματικής στήριξης για τα άτομα με αναπηρία. Να αυξήσει τη διασύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και να προαγάγει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανειδίκευτων εργαζομένων και των ατόμων που αναζητούν εργασία. Να βελτιώσει την προσβασιμότητα, την ποιότητα και την οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
3. Να ενισχύσει την αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα, ιδίως όσον αφορά τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τις κρατικές επιχειρήσεις. Να ενισχύσει την υποχρέωση λογοδοσίας της δημόσιας διοίκησης, με την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος, την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της εν εξελίξει αξιολόγησης των διαδικασιών αφερεγγυότητας του παρελθόντος.

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2018.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

H. LÖGER

⁽¹⁾ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.